

מסורת הש"ס

(א) לקמן פט: (ב) ס"א (כיה), (ג) י"מ קס: (ד) ונרטיס (כג), (ה) נדלחא ד"מ קס: (ו) מ"י כ"י, (ז) נועד לזכר למייר דהא חייב דכרמכ לה ולא מקשי ארז נחמן דהכא מיירי כשחמור לה כמורה ראשונה כשעמן לה השניה. מ"י כ"י,

תורה אור השלם

1. והוציא את העֶבֶר אֶל פֶּתַח בֵּית אֲבִיָּה וּסְקָלוֹת אֲנָשֵׁי עִירָה בְּאֲבָנִים וּמָחָה בִּי שַׁעֲרָה נִבְלָה בְּיִשְׂרָאֵל לְנוֹת בֵּית אֲבִיָּה וּבְעִרְתָּהּ תָּרַע מִקְרָבָּהּ: דברים כב כא

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אורווי סהדי וכו' לפרס פסולים: ע"י מ"ל (פ"ג) [ש"ל] מהל' שמיטה ה' י: תוב' ד"ה איבר וכו' אומר רשב"א ידב' ע"י בתשובה מרבי"א שזן ס' ק"ס: ד"ה והלכתא וי"ל שאינו רוצה לפשוט: כעין זה תשוב' קדושין נג ע"ב ד"ה לז"ר: ודף קס: ע"ה תוס' ד"ה וס' בא"ד אמרם פשיטא ואינה ברייתא: ע"י לקמן פו ע"ה נדבשי" ד"ה וכו':

הגהות הש"ח

(א) תוס' ד"ה והלכתא וכו' דליכא תוספת בעל שני את הראשון:

תוספות ר"ד

שני. או אם יש לה מה לטרוף גובה ג' מאות זמן שני: וא"ר נחמן שני שטרות הוציאים בזו"ט בעל שני את הראשון. פי' אם כתב לו שני שטרי מכר או שטרי מתנה על שדה אחת הוא כתב כניסן וא' כתב בתשרי בטל שני את הראשון פי' אם היה בו אחריות וטרפותו ממנו אינו גובה אלא זמן שני. אומר ר"פ ומודה ר"ז דאי אוסף בית דיקלא לתוספת כתביה. פי' אי אוסף דיקלא בשטרא בתרא אלא בטל שני את הראשון אלא ידו על העליונה דקא"ל אי זמן ראשון בעית לימבוי גבי' במאי דכתיב ביה אחרתה למחול שיעבודך זמן ראשון ולגבות זמן שני תגבה כל התוספת הכתובה בשטר השני: פשיטא לי פי' בשני שטרות הוציאה בזו"ט שלא בטל שני את הראשון אי הוי ראשון במכר ושני במתנה לפיכך כחו הוא דכתב לה משום דינא דבר מצוה פי' כי במכר דכול בעל מצוה להוציא מידו אבל מתנה לית בה משום שטר דבר מצוה ואליכי הדר וכתב לה בלשון קנין לשחק מעליה בר מצוה ולא לבטל את הראשון וכ"ש ראשון במתנה שני

הכא נמי. מדלל כתב ואוספית לה מאה מאמתיס קמאי אלא כתב זמן שני לכל השלם מאות ולא בלשון מוסף על השטר הראשון ש"מ אחילתיה לשעבודא קמא ואס באת לגבות שטר השני תגבה זמן שני אצל גבי תוספת המוסף בכל כתובות על מנה מאמתיס כותבין זו ואוספית לה על מאי דתקון רבנן הלכך לא אחילתיה לשעבודא קמא וכדקאי קאי: **אמר מר**. אדרב הוה קאי דלמנר אס באת לגבות מאמתיס כו': **שני שטרות**. של שדה אחת של מכר או מתנה וכתבן ראובן לשמעון אחד בניסן ואחד בסיון: **ביטל שני אס הראשון**. ואס כתב לו אחריות וטרפותו ממנו אין גובה אלא זמן שני וה"ל יומא ראשון בעיל ליה דלחיליה לשעבודיה קמא: **דאי מוסף זה דיקלא**. צטטר כתב: **לתוספת כתביה**. ולא לצטולי

לקמא אלא דאי זמן שני אחי למגבי ליקני עיקר ותוספת ואי ניחא ליה כקמא משום דקדיש לא ליקני תוספת: **וה"ל הא אוסף לה**. דכתב לה שלם מות: **לזמן כחו כדכתיב**. ואי נמי לא אוסף ביה לא ביטל את הראשון אלא דלא ליתו בני מנרל לערעורי עליה דקיימא לן) מתנה לית זה משום דינא דבר מצוה: **דינא דבעל חוב**. דאי אחי צ"ח וטריף ליה מיניה קבל עליה אחריות צטטר השני דנדהר ויגבי מיניה מעות הכתובים כלן: **מאי טעמא**. ציטל: **אורי ליה**. בעל השטר שהראשון מזוין היה ונתתה על האחר לגבות זמן שני: **אורווי סהדי**. החתומים בראשון * לפרס פסולים לרז אחא כשרים: **ולשנומי פירי**. שאכל לוקח צין זמן ראשון לזמן שני לפרס משלם: **ולטפא**. לפרוע מם הקרקע לזמן זמן ראשון לזמן שני לפרס על המוכר לפרוע לרז אחא על הלוקח לפרוע: **מאי הוי עלה דכתובה**. מאימת גביא:

מתני' **ווינסה**. צאירוסין והיא נערה: **הרי זו בחנק**. ואפי' נתגיירה פחותה מצת ג' שנים דבחנק פתולה היא דכי כתיבא סקילה צנורה המאורסה צישראל כתיבא דכתיב) כי עשמה נבלה צישראל: **אין לה לא פסח ציט**

אציט. אי"ל להוציאה אל פתח בית אציה: **ולא מאה סלע**. אס נמאל בעל שקר ועדיו זוממין דכולה פרשה צישראל כתיבא: **הרי זו בסקילה**. בגמרא [ע"ב] יליף לה: **הרי היא כנס ישראל לכל דבריה**. ויש לה פתח בית אב ומאה סלעים: **יש לה אב ואין לה פסח ציט אב**. כגון שאין לו בית וצישראלית קמיייר: **נמי'**

לאזכוכי ממילתא דר' אלעזר צ"ר שמעון ורבנן הא נמי מימרא היא דרז יהודה אמר שמואל * אמרה משמיה ואינה צריימא וממתניתין דהמארס את בתו ליכא לאזכוכי דליכא לאוקמה דכתב לה וא"ת ותפשוט מהא דתניא לעיל מודה ר' יהודה צמארס את בתו וצברה ונשאת שאין לאציה רשות זה וע"כ דללא כתב לה מיירי דאי כתב לה הוה שלו הוהיל וצרשותו נכתבה כדלמנר לעיל ואי ארוסה אין לה כתובה פשיטא דאין לו זה כלום ונראה לרש"צ דלעולם איכא לאוקמה דכתב לה ומיירי כגון שהוסף לה בשעת נשואין דסלקא דעתא הוהיל וזמנה מאמתיס שלו תוספת נמי שלו קמ"ל: **ה'גיוורת'** שנתגיירה בתה עמה. הא דלא נקט הגיוורת שנתגיירה סתמא משום דלריירי בפחותה מצת שלם דאין דרכה להמגיר אלא עס אחי ועוד דאין סכרה שטיציליה על דעת צ"ד שאין מטציליה גר קטן על דעת צ"ד אלא"כ הוא הוה להמגיר אלא סתמא ואלא פחותה מצת ג' אחי זה דעת תנאי נקט שנתגיירה בתה עמה וסטיציליה על דעת אמה ועוד משום דבעי למיתמי היתה הורמה שלא בקדושה וילתמה דקדושה: **אין לה פתח בית אב ביה** הרי זו בסקילה. מימה דמקשי מהכא למ"ד צפ' נגמר הדין (סנהדרין דף מה): נקטעה יד העדים פטור דבעין קרא דכתיב וי"ל דשאני הכא דגלי קרא ומתה לרצות הורמה שלא בקדושה והיינו נמי אין לה אב אצל קשה דמקשי ליה מצריימא דצערי סרובה עוצדי כוכבים סוקלין אותה על שער צ"ד דדריש צשעריך ולא צשערי עוצדי כוכבים ואמאי לא פטרינן לה לגמרי וי"ל דכרוב עוצדי כוכבים הוי שעריך שערי צ"ד ולא שער העיר:

נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות

מד.

הבא נמי בדאוסף דה. פי' שכתב בכתובה שניה יותר מצדראשונה אצל אין לפרש שכתב צביתי ואוספית כך וכך דא"כ היתה גובה שתייה כדלמרינן לעיל: **משום דינא דבר מצוה**. וילניעו אותו של מכר דאס יראה שניהם אית זה דינא דבר

מנרל דלפילו מתנה שכתוב זה אחריות אית זה דינא דבר מצוה ונראה דאס הלוקח עצמו מזרן דלא שיך דינא דבר מנרל דביטל שני את הראשון ויש מפרשים דלאו דוקא נקט משום דינא דבר מנרל דלפילו לא שיך דינא דבר מנרל לא ביטל שני את הראשון דנפקא מינה לענין דרך דלפי' למ"ד (צ"ב דף קס:)

מוכר צעין רעה מוכר נותן צעין יפה נותן: **אימר אחוילי אחליה צשיעבודא**. תימה מה אחליה לשעבודא שיך גבי מתנה ונראה לר"י כגון צעין זמן הראשון לזמן שני קנה הנותן שדה אצל שדה הניתן והשתא אחליה מקבל מתנה לשעבודא ולא יוכל לטעון דינא דבר מנרל ועוד * אומר רש"צ דנפקא מינה אס לזה נותן צין זמן הראשון לזמן שני שטרפו צעלי חצוי מאותה שדה א]א"י אס יאכל הנותן פירות צין זמן ראשון לשני: **איכא בינייהו אורווי סהדי**. תימה גדולה הוא מה שפירש בקונטרס לפסול העדים דאין יכול לפסול העדים צענין הכי ונראה לר"י דאס יש לזה מקבל מתנה שום שטר אחר שהעדים אלו חתומים צו מרעין ליה לשטרא הוהיל והוא מודה שהן פסולין אי נמי לפסול חתמתן קמלר דלימנר יזיפי זיין הוהיל והוא מודה שהשטר הזה מזויף: **והלכתא אחד זה ואחד זה אחד זה מן הנשואין**. תימה לרבינו יצחק דהשתא מקטיקין דלמד זה ואחד זה מן הנשואין אע"ג דאוסף לה ופליגא אדרב נחמן דלמנר לעיל אי אוסף דיקלא לתוספת אדעתא דתוספת כתביה ולא ציטל שני את הראשון וזהו תימה דהלכתא כרז נחמן דניני ורפרס ורז אחא איפלגו אליציה ודיקנין נמי צשליה חכמז (לקמן דף פט: וסס) כותמיה ואור"י דהלא אע"ג דליכא תוספת ציטל (א) את הראשון וטעמא משום דליכא שטר

כתובה צאירוסין אלא מתנאי צ"ד הלכך נתצטל תנאי ראשון ע"י שטר אצל לעיל דליכא שני שטרות כשהוסף צשני לא ציטל את הראשון הוהיל והוא צידו עדיין וא"ת וכיון דלריירי מילתיהו דרז הוה ורז אס: דלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הלא דבעי צפ"ק דצ"מ (דף ק: וסס) אי ארוסה אית לה כתובה דללא כתב לה * וי"ל שאינו רואה לפשוט אלא מן השננה או מצריימא ואע"ג דליכא

כתובה צאירוסין אלא מתנאי צ"ד הלכך נתצטל תנאי ראשון ע"י שטר אצל לעיל דליכא שני שטרות כשהוסף צשני לא ציטל את הראשון הוהיל והוא צידו עדיין וא"ת וכיון דלריירי מילתיהו דרז הוה ורז אס: דלא כתב לה א"כ תפשוט מהכא הלא דבעי צפ"ק דצ"מ (דף ק: וסס) אי ארוסה אית לה כתובה דללא כתב לה * וי"ל שאינו רואה לפשוט אלא מן השננה או מצריימא ואע"ג דליכא לאזכוכי ממילתא דר' אלעזר צ"ר שמעון ורבנן הא נמי מימרא היא דרז יהודה אמר שמואל * אמרה משמיה ואינה צריימא וממתניתין דהמארס את בתו ליכא לאזכוכי דליכא לאוקמה דכתב לה וא"ת ותפשוט מהא דתניא לעיל מודה ר' יהודה צמארס את בתו וצברה ונשאת שאין לאציה רשות זה וע"כ דללא כתב לה מיירי דאי כתב לה הוה שלו הוהיל וצרשותו נכתבה כדלמנר לעיל ואי ארוסה אין לה כתובה פשיטא דאין לו זה כלום ונראה לרש"צ דלעולם איכא לאוקמה דכתב לה ומיירי כגון שהוסף לה בשעת נשואין דסלקא דעתא הוהיל וזמנה מאמתיס שלו תוספת נמי שלו קמ"ל: **ה'גיוורת'** שנתגיירה בתה עמה. הא דלא נקט הגיוורת שנתגיירה סתמא משום דלריירי בפחותה מצת שלם דאין דרכה להמגיר אלא עס אחי ועוד דאין סכרה שטיציליה על דעת צ"ד שאין מטציליה גר קטן על דעת צ"ד אלא"כ הוא הוה להמגיר אלא סתמא ואלא פחותה מצת ג' אחי זה דעת תנאי נקט שנתגיירה בתה עמה וסטיציליה על דעת אמה ועוד משום דבעי למיתמי היתה הורמה שלא בקדושה וילתמה דקדושה: **אין לה פתח בית אב ביה** הרי זו בסקילה. מימה דמקשי מהכא למ"ד צפ' נגמר הדין (סנהדרין דף מה): נקטעה יד העדים פטור דבעין קרא דכתיב וי"ל דשאני הכא דגלי קרא ומתה לרצות הורמה שלא בקדושה והיינו נמי אין לה אב אצל קשה דמקשי ליה מצריימא דצערי סרובה עוצדי כוכבים סוקלין אותה על שער צ"ד דדריש צשעריך ולא צשערי עוצדי כוכבים ואמאי לא פטרינן לה לגמרי וי"ל דכרוב עוצדי כוכבים הוי שעריך שערי צ"ד ולא שער העיר:

נחא

הורחה ולידתה שלא בקדושה אלא בחנק היא כשאר א"א דעלמא: אין לה פתח בית אב ובאותה מיתה ודייבין לה לא צענין פתח בית אב כדבעין במוציא שם ער דעלמא דהא לא ידעי' אבהו מן הוא. ולא מאה סלע פי' אם הונומו עדיו והיה נמי אם באל לה עדים בעודה ארוסה שונתה שלא ע"י הוצאת שם ער לא דינין לה כנערה המאורסה שונתה לסקילה דכיון דמפקנין לה מדין הוצאת שם ער סקילה האמור בה חידוש הוא כדמפרש בגמרא ומשפוט דלא שיכא מיתה אחרית במוציא שם ער לעולם. וכ"ש דמפקנין לה מדין ארוסה דלא הוי חידוש ודייבין לה חנק דא"א. היתה הורחה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה. א"ל פתח בית אב. פי' דהא אין לה שאין מיוחסת אחר אבהי כיון שהוא עובד כוכבים ויהיה ביה ואלא שטר שאין יחוס לעובד כוכבים ודאאי אית לה יחוס דכתיב מורוך בלאב: בן בלאב: בן בלאב: בן בלאב: כדמפרש בגמרא למיתה נכתבה ולא לקנס. היתה הוהיל' הרי זו כבת ישראל לכל דבריה. פי' נגזרייה נישומה אביה ואמה ונתעברת אמה בעודה יהודית דעכשיו יש לה אב: יש לה אב ואין לה פתח בית אב פי' בישראלית קמיייר ואין בית לאביה. וי"ל פתח בית אב וא"ל אב. הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית אב אלא למלכות:

עין משפט נר מצוה

מז א ב ג מ"י פט"ו מהל' אפות הכיט טו"ע דמ"א ס"י ק פט"ו ד:

י ד ה ו ז ח ט מהל' ויהי ה' ח ט סגמ עשין פז טו"ע: ח"מ ס"י רמ פט"ו ב: יח ט מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הל"ז סגמ עשין יז:

יט י שס ה' יא: כ ב מ"י פ"ג מהל' נערה הל' ח סגמ עשין נה: כא ל מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הל' יא:

מוסף רש"י

שני שטרות היוצאין בזה אחד זה. זמנו של זה קודם לזה ושניהם על הילאה אחת או על מכר אחד, ביטל שני את הראשון. ואינו טורף אלא זמן שני, דליון דלכתב לשטרל כתבא אחליה לשעבוד קמא (דף קס:). דאי אוסף רבין דיקלא. צטטר שני, לתוספת כתביה. ולא אחליה לשעבוד לצטל זמן שטר ראשון ומכיווה מיהא לא צביא מללא כתב לה צביא ואוספיה לה כך אקיימאחא אלא שטר כתובה וימלא כתב לה ולא חזיקי כה כתובה. הכי קמלר אס תמל' למחול שטרו של ראשונה גבי כתובה זו המוצה ואס לא גבי הראשונה המועטת הלכך אי מינייוו דבעיא צבאל. וכי אמר רז נחמן ציטל שני את הראשון דללא אוסף ציט מדי דלא לאו לצטולי קמא אחא למאי כתביה (סס).

תוספות ר"ד (המשך)

הלוקח בין זמן הא' לזמן הב' חייב להחזיר לבעלים ולר"א אינו חייב להחזיר לבעלים: א"ל לטסקא. פי' לפטור מם המלך זמן א' שטרות לפרוע דאמר אורווי אורי ליה גס המוכר הודה ללוקח שהא' היה חובל: ודב' עיקר וא"כ סס הקרקע על המוכר לפרוע מניסן ועד תשרי ולר"א על הלוקח לפרוע ומסתברא כר"א דאחזוקי סהדי בשיקרא אל מחזקין: **מתני'** הגיורת שנתגיירה בתה עמה ונתתה ה"ז בחנק סלע. ולא פתח בת אב ולא ק' סלע. פי' שנתגיירה בתה כשהיה טענה דעכשיו שנתגיירה היא שפכ"א אין לה לקטנה דעת להגמירי ואי בגדולה שנתגיירה שוב אינה בתולה. וניתנה מן האירוסין והיא נערה ה"ז בחנק. פי' אם נשאת והוציא עליה בעלה שטר ע"פ עדים שונתה באירוסין דאין לה דין מאורסה ביה ישראל שנקטקין ע"י הוצאת שם ער. דכי כתיב סקילה בערה המאורסה בישראל כתיב. דכתיב במצויא לשחק מעליה בר מצוה בישראל. והאי לאו בת ישראל היא הוהיל וזייתה

הורחה ולידתה שלא בקדושה אלא בחנק היא כשאר א"א דעלמא: אין לה פתח בית אב ובאותה מיתה ודייבין לה לא צענין פתח בית אב כדבעין במוציא שם ער דעלמא דהא לא ידעי' אבהו מן הוא. ולא מאה סלע פי' אם הונומו עדיו והיה נמי אם באל לה עדים בעודה ארוסה שונתה שלא ע"י הוצאת שם ער לא דינין לה כנערה המאורסה שונתה לסקילה דכיון דמפקנין לה מדין הוצאת שם ער סקילה האמור בה חידוש הוא כדמפרש בגמרא ומשפוט דלא שיכא מיתה אחרית במוציא שם ער לעולם. וכ"ש דמפקנין לה מדין ארוסה דלא הוי חידוש ודייבין לה חנק דא"א. היתה הורחה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה. א"ל פתח בית אב. פי' דהא אין לה שאין מיוחסת אחר אבהי כיון שהוא עובד כוכבים ויהיה ביה ואלא שטר שאין יחוס לעובד כוכבים ודאאי אית לה יחוס דכתיב מורוך בלאב: בן בלאב: בן בלאב: בן בלאב: כדמפרש בגמרא למיתה נכתבה ולא לקנס. היתה הוהיל' הרי זו כבת ישראל לכל דבריה. פי' נגזרייה נישומה אביה ואמה ונתעברת אמה בעודה יהודית דעכשיו יש לה אב: יש לה אב ואין לה פתח בית אב פי' בישראלית קמיייר ואין בית לאביה. וי"ל פתח בית אב וא"ל אב. הרי זו בסקילה לא נאמר פתח בית אב אלא למלכות: